

Jan Gliński

Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego w Lublinie

6 Międzynarodowa Konferencja Agrofizyczna (Lublin, 15–18 września 1997)

Kolejna 6 Międzynarodowa Konferencja Agrofizyczna zgromadziła w Lublinie 315 uczestników z 26 państw. Jej celem było przedstawienie dorobku naukowego oraz rozwoju dyscypliny agrofizycznej w okresie ostatniego 4-lecia od poprzedniej konferencji w Bonn, a także określenie jej roli w perspektywie 21 wieku. Stąd też motto konferencji brzmiało: „Agrofizyka dla 21 wieku w celu zabezpieczenia jakości produkcji w rolnictwie zrównoważonym”.

Siedem referatów plenarnych poruszało istotne problemy badań agrofizycznych, począwszy od filozoficznego określenia fenomenu życia w aspekcie organizacji (S. Zięba z KUL-u) poprzez pokazanie znaczenia rolnictwa w zrównoważonym środowisku (W.E.H. Blum), roli agrofizyki w koncepcji rolnictwa zrównoważonego (J. Gliński i R. Walczak), do szczegółowego omówienia procesów fizycznych w środowisku glebowym (M. Kutilek, V. Novak), wpływu nowoczesnych technologii na właściwości fizyczne materiałów rolniczych (H.J. Hellebrand) ze szczególnym uwzględnieniem wpływu działalności człowieka na degradację gleby (J.H.V. van Baren i L.R. Oldeman).

Z problematyką przedstawioną w referatach plenarnych ściśle wiązało się 56 doniesień ustnych i 180 prezentacji posterowych.

Pojawiły się nowe osiągnięcia w zakresie hydro- i termofizyki, mechaniki, aeracji i fizykochemii materiałów rolniczych (gleb i płodów rolnych), które — oprócz elementów poznawczych — wniosły również cenne dane dotyczące ograniczenia

degradacji fizycznej gleb oraz zmniejszania strat ilościowych i jakościowych płodów rolnych.

Oryginalne prace przedstawiane podczas konferencji będą w większości drukowane w *International Agrophysics*, *Polish Journal of Soil Science*, *Catena* i *Journal of Hydrology and Hydromechanics*.

Oceniając materiały konferencyjne, należy stwierdzić, że w skali międzynarodowej jest realizowany główny cel agrofizyki, jakim jest stosowanie fizyki w rolnictwie i przetwórstwie materiałów biologicznych, z uwzględnieniem jej specyficznych metod badawczych z zakresu analityki i interpretacji. Istotne jest również stwierdzenie, że rozwój nowoczesnej, zrównoważonej i bezpiecznej produkcji biologicznej nie jest możliwy bez znajomości czynników agrofizycznych.

W nawiązaniu do powyższego za główne dla rozwoju agrofizyki problemy badawcze w 21 wieku uznano:

- Tworzenie światowej bazy danych o wszystkich czynnikach i systemach fizycznych odnoszących się do produkcji biologicznej i procesów technologicznych w zrównoważonym środowisku, włączając bazę danych faktograficznych i analizy porównawcze, uwzględniające zmienność czasowo-przestrzenną. Organizacją takiej bazy danych powinien zająć się Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie.
- Tworzenie nowych podstaw i narzędzi w celu realizacji i właściwego wykorzystania wyników badań agrofizycznych.
- Powołanie Międzynarodowego Towarzystwa Agrofizycznego w celu upowszechniania postępu wiedzy agrofizycznej. Załączkiem tego Towarzystwa może być jedyne istniejące Polskie Towarzystwo Agrofizyczne.

Aktualnym zagadnieniem w czasie konferencji stały się problemy gleb dotkniętych powodzią w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, a w szczególności:

- nasilenie procesów erozyjnych i innych zagrożeń na skutek uruchomienia i wymywania składników glebowych;
- niewłaściwa akumulacja organicznych i nieorganicznych związków włącznie z zanieczyszczeniami;
- silna degradacja biologii gleb z długotrwałymi negatywnymi konsekwencjami prowadzącymi do destrukcji gleb lub silnego obniżenia ich żyzności i produktywności na poziomie chemii, fizyki i biologii.

Przeciwdziałanie wymienionym procesom wymaga szybkich akcji zapoczątkowywanych kartowaniem miejsc zagrożonych, z włączeniem analizy przyczyn i nasi-

lenia procesów, przy równoczesnym monitoringu i zastosowaniu wstępnych zabiegów rekultywacyjnych.

Jedynie dwu- i wielostronna współpraca między instytucjami naukowymi najbardziej zagrożonych regionów i państw z udziałem ekspertów pozwoli określić priorytety i dać zalecenia technicznych i ekonomicznych założeń dla odnowy terenów nawiedzonych powodziami, w zakresie przewidywań, kontroli, zapobiegania i usuwania skutków tych zagrożeń. Zagadnienia te znalazły odzwierciedlenie w podjętej rezolucji przedstawicieli 17 państw Europy Środkowej i Wschodniej, zobowiązującej do szybkich działań na terenach własnych państw, zmierzających do powołania międzynarodowego programu badań. Oddźwięk był szybki, bowiem Austria, Belgia, Czechy, Słowacja, Niemcy, Białoruś i Ukraina wyraziły chęć uczestnictwa w konferencji organizowanej przez Instytut Agrofizyki PAN w marcu 1998 r. w celu szczegółowego opracowania założeń programu dotyczącego problemów glebowych terenów nawiedzonych klęskami żywiołowymi.

Adres do korespondencji:

Prof. dr hab. Jan Gliński

czł. koresp. PAN

Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN

ul. Doświadczalna 4

20-236 Lublin